

Hoe bont kunnen de grasparkietenkwekers het maken?

Bovenstaande titel zal menig kweker van de standaard grasparkiet de adem doen inhouden. Bij sommige kwekers zal het adrenalinegehalte al enorm zijn gestegen. Moet Jan Bouwmeester wederom namens de grasparkietenkwekers op de barricade staan om hun trots te verdedigen? Nee, dit keer sta ik samen met Jan op de barricade!

In het vraagprogramma worden vier bonttypes onderscheiden: recessief-, dominant-, Hollands bont en de dominant bont klaarpen. Al deze bontvormen worden met ingang van het komende tentoonstellingsseizoen in schaal 1 gekeurd. De witte- en gele- zwartoog is de enige bontvorm die nog in schaal 2 wordt gekeurd. Ja bontvorm, u leest het inderdaad goed! Omdat gele- en witte zwartogen voortkomen uit de paring van Hollands bont/recessief bont * recessief bont is er wel degelijk sprake van een mutatie die voortkomt uit bont. Deze witte- en gele zwartogen zijn overigens ten opzichte van dubbelfactorig spangles herkenbaar aan hun zwarte ogen zonder witte oogring, vleeskleurige poten en de neusdoppenkleur welke gelijk is aan dat van de recessief bonte.

Daarnaast is de mottle een bontvorm die niet in het vraagprogramma is opgenomen. Een mottle wordt zonder bontpatroon geboren en naarmate de vogel ouder wordt ontstaat er meer bontpatroon. De wijze van vererving is onduidelijk. De Australische dierenarts Terry Martin vergelijkt de mottle met het grijs worden van mensen. Het is volgens hem een vorm van pigmentverlies zoals bij ander kromsnavel wordt aangeduid met grizzle.

Dominant bont

Dominant bont werd voorheen met Australisch bont aangeduid. Dominant bont is de bontvorm welke verreweg het vaakst op shows wordt ingezonden en waarmee goede showresultaten worden behaald. In het verleden werd onderscheid gemaakt in meerdere bontpatronen, zoals met band en geel- of witbuik. Omdat het bontpatroon moeilijk te sturen geluksweek bleek, werden de eisen ten aanzien van het bontpatroon versoepeld om het kweken en showen van bonten te stimuleren. De dominant bonte dient een ongepigmenteerde vlek op de achterzijde van de kop te tonen, de vleugeltekening dient symmetrisch te zijn afgetekend en in het masker mag geen bontpatroon aanwezig zijn. Op de buik- en borst moet worden gestreefd naar een bontpercentage van maximaal 50 procent, maar verder worden geen eisen aan het patroon gesteld. Op de buik kan een horizontale band aanwezig zijn, maar ook onregelmatige bonte veervelden op de borst en buik zijn toegestaan. De ideale dominant bonte heeft een ongepigmenteerde staart, maar desondanks zijn gepigmenteerde staartpennen ook toegestaan. Ook mogen de poten bont van kleur zijn.

Wat betreft postuur kan de dominant bonte grasparkiet meekomen met grasparkieten uit de normaalserie. Het is geen zeldzaamheid dat een dominant bonte grasparkiet kampioen wordt. Wellicht dat we weer meer eisen aan het tekeningpatroon van de dominant bonte grasparkiet kunnen stellen, zoals dat in het verleden geweest is door onderscheid te maken in dominant bont met en zonder band. Maar deze keuze leg ik graag bij de grasparkietengoeroes en de grasparkietenkwekers die ze kweken.

Hollands bont

Hollands bont is een vorm van dominant bont. Echter, in tegenstelling tot de dominant bonte bevindt het bontpatroon zich voornamelijk op de borst en niet op de buik. De Hollands bonte is herkenbaar aan het "uitgezakte masker". Het bovenste gedeelte van de borst toont bont, waardoor de maskerafscheiding niet meer zichtbaar is. Net als de dominant bonte toont ook de Hollands bonte een kopvlek en ogen met een witte iris. Verder toont de Hollands bonte weinig bontvorming. De slag- en staartpennen zijn veelal ongemuteerd. Het bontpatroon van de Hollands bonte grasparkiet kan net als bij dominant bonten enorm variëren. Bij de Engelsman Illingworth werd een zogenaamde frosted pied voor het eerst geboren. Deze vogel leek op een combinatie van Hollands- en recessief bont. De borst- en buikkleur toonde het patroon van de Hollands bonte, terwijl het vleugeldeek naar recessief bont neigt. Op het vleugeldeek worden gepigmenteerde en ongepigmenteerde veren afgewisseld, waardoor rommelig bontpatroon ontstaat waarbij weinig sprake is van afgetekende veervelden. Inmiddels is deze mutatie ook aan deze kant van het kanaal gesignaleerd, maar wordt deze nog niet als dusdanig gevraagd.

Dominant bont klaarpen

De derde autosomaal dominant verervende bontmutatie is de dominant bont klaarpen. Dit is een bonttype dat uit Australisch bonten kan voortkomen. Kenmerkend voor dit bonttype is de onveranderde lichaamskleur in combinatie met een ongepigmenteerde vlek achter op de kop en ongepigmenteerde slag- en staartpennen. De dominant bont klaarpen dient geen bontpatroon te tonen op de borst en buik en ook dienen de vleugels

behalve de slagpennen geen ongepigmenteerde veervelden te tonen. De dominant bonte mag geen gepigmenteerde slagpennen, maar wel gepigmenteerde staartpennen tonen. De dominant bont klaarpenn mag geen gepigmenteerde slag- of staartpennen hebben.

Recessief bont

In het maandblad "Onze Vogels" van juli 1984 wordt de recessief bonte grasparkiet door S. Harkema en A. Versluis beschreven. Opvallend is dat de beschrijving van kleur- en tekening 28 jaar later onveranderd is gebleven. Onregelmatige delen met tekening op het lichaam en een kleurafschieding boven de poten, waardoor het onderste gedeelte van de buik en de broek de lichaamskleur bezit. Gestreefd moet worden naar een scherpe kleurscheiding. De vogels die deze kleurscheiding goed tonen zijn vaak op de vleugels te zwaar getekend en de vogels met het juiste percentage tekening op de vleugels missen deze afscheiding vaak. Dan is vaak enkel sprake van een kleine buikvlek. De vleugeltekening mag niet meer dan 15 à 20 procent van het vleugeldekk innemen. Ondulatietekening op de kop en rondom de ogen is toegestaan en ook donkere slagpennen zijn niet fout. Keelstippen mogen aanwezig zijn, maar hoeft niet. De voorheen Deens bont genoemde grasparkiet heeft als enige bonte grasparkiet geen witte iris. Ook is de kleur van de neusdop kenmerkend. De man heeft een roze neusdop met blauwe waas en bij de pop varieert de kleur van hoornkleurig tot bruin.

Evenzo opvallend als de ongewijzigde tekeningeisen is dat reeds in 1984 werd gesteld dat de tentoonstellingkwaliteit van de recessief bonte qua postuur achterblijft bij de normaalserie en overigens ook bij de dominant bonte grasparkiet. Over het algemeen hobbelt de recessief bonte wat betreft fysieke eigenschappen nog steeds achter de dominant bonte en de normale kleurslagen aan. Jan Bouwmeester heeft echter meerdere malen 92 punten met recessief bont behaald en enkele kwekers in Nederland zijn hem daarin gevolgd. De laatste jaren worden er in Duitsland echter nog betere recessief bont gekweekt die zeer sterk partij kunnen geven aan de normale kleurslagen.

Jan Bouwmeester schrijft op zijn website een artikel waarmee hij de kwaliteitsgerichte kweek van recessief bonte grasparkieten wil stimuleren. Wie showresultaten wil behalen met recessief bonte grasparkieten zal de kweeklijn hier op moeten inrichten. Recessief bonte grasparkieten kweekt men er niet even naast. Men zal de beste postuurvogels in de kweeklijn moeten gebruiken. Jan Bouwmeester wil de kwekers aansporen te starten met een grasparkieten uit de normaalserie die split voor recessief bont zijn. Deze vogels zullen aan de beste postuurvogels gekoppeld moeten worden. De jongen zijn dan kanssplit voor recessief bont. Dus 50% is split voor recessief bont en de andere 50% niet. Veelal zijn de splitvogels echter te herkennen aan enkele bonte veertjes op de kop. Wanneer split aan split wordt gekoppeld zal theoretisch een kwart van de jongen recessief bont zijn, waarbij enkele van verbeterde kwaliteit. Men kweekt dan geen kwantiteit recessief bont, maar wel kwaliteit. Omdat de vererving van het bontpatroon onvoorspelbaar is, zal men zich om showresultaten te behalen voornamelijk op deze vorm van postuurkweek moeten richten. Over de vererving van het bontpatroon schreef de heer Beckman in het boek "handleiding voor de grasparkietenkweker" reeds in 1966 dat dit niet door één maar door meerdere factoren wordt bepaald. Omdat poppen vaak zwaarder getekend zijn, was in 1984 het vermoeden dat één van deze factoren op het geslachtschromosoom ligt. Deze gedachte werd versterkt doordat uit licht getekende mannen zwaar getekende poppen komen en uit zwaar getekende poppen weer licht getekende mannen. Inmiddels leven we bijna dertig jaar later en nog is volgens mij niet met zekerheid vastgesteld of deze hypothese juist is. Het feit is wel dat poppen – net als bij de dominant bonte – vaak meer tekening bezitten dan de mannen.

Jan schrijft dat hij graag meer concurrentie zou ontmoeten van kwekers die zich bezig houden met het kweken van recessief bont. Jan vraagt met het artikel op zijn website om meer aandacht voor de recessief bonte grasparkiet. Ik sluit me hier volledig bij aan. Staan Jan en ik ook eens samen op de barricade, want ook wat mij betreft mogen de kwekers van standaard grasparkieten het nog veel bonter maken!